

Individuell vederlagsordning 2024

Hvem har fremmet krav om individuelt vederlag?

Individuell vederlagsordning ble i 2024 utlyst 19. april med søknadsfrist 31. mai. Dette er andre året ordningen ble gjennomført. Data fra 2024 er derfor sammenlignet med 2023-tallene for å si noe om utviklingen.

Hovedfunn:

- 1291 opphavere har søkt om individuelt vederlag. Det er en økning på over 80 prosent fra 2023 da 751 opphavere søkte om vederlag.
- 1180 opphavere får utbetalt vederlag gjennom ordningen, altså over 91 prosent av de som har fremmet krav.
  - 794 fikk godkjent det vederlaget de fremmet krav om
  - 387 fikk delvis godkjent kravet sitt (avkorting)
  - 110 opphavere har fått avslag. Dette utgjør 8,5 prosent av totalen.
- Totalt ble det i 2024 utbetalt 16 627 809 kroner i vederlag. Det er en økning på 44 prosent fra 2023 da NFFO utbetalte 11 519 803 kroner¹.
- Gjennomsnittlig utbetaling per opphaver som fikk utbetalt vederlag var i 2023 17 614 kroner og i 2024 14 091 kroner.
- 47 prosent av de som fremmet krav om vederlag oppga at de var ansatt i universitets-, høyskole eller instituttsektor (609), 17 prosent oppga at de var frilansere mer enn 50 % (216) og 13 prosent pensjonister (172)
- 44 prosent av opphaverne som fremmet krav i 2024 var kvinner (567) og 56 prosent var menn (723)
- 95 prosent av opphaverne fremmet kun krav om vederlag for forfatterutgivelser, 4 prosent fremmet kun krav om oversetterutgivelser, mens 1 prosent fremmet krav om begge deler. Ser man på hvor stor andel de ulike kategoriene har fått utbetalt av vederlag av totalt beløp står forfatterutgivelser for 93 prosent, oversetterutgivelser for 6 prosent og de som utgir begge typer 1 prosent.
- Opphavere fra alle de ulike yrkeskategoriene har fått vederlag fra nesten alle de ulike litteraturgruppene.

Saksbehandling

Krav fremmet i 2024	Antall krav		Prosentvis fordeling	
	2023	2024	2023	2024
Delvis godkjenne	101	387	14 %	30 %
Godkjenne	555	794	78 %	62 %
Avslå	58	110	8,1 %	8,5 %
Totalt	714	1291	100 %	100 %

¹ Individuell vederlagsordning ble i 2023 gjennomført senhøstes. Enkelte anker ble først behandlet i 2024 etter at regnskapet for 2023 var lukket og tallene avviker derfor litt fra det som ble presentert på årsmøtet 2024. Den nye rapportgeneratoren som tallene vi benytter i denne rapporten var ikke tilgjengelig før 2024-ordningen var utlyst.

Evaluering av individuell vederlagsordning 2024

I 2024 har administrasjonen gjennomgått alle søknader ettersom det ble oppdaget mange feilregistreringer i stikkprøvene.

Av opphaverne som fikk delvis godkjent eller avslag på søknaden sin anket 56 opphavere. 29 anker ble innvilget av administrasjonen, mens 27 anker ble sendt til anke- og vurderingsnemnda. 1 anke ble avslått behandlet av nemnda, ettersom den ble innsendt etter fristen, mens de øvrige 26 ble behandlet av nemnda. 20 opphavere fikk avslag på anken sin, mens seks opphavere fikk helt eller delvis medhold.

De vanligste årsakene for avslag og avkorting av søknader:

- Opphaver har registrert for mange verk og overstiger 30 000 kroner.
- For lite eget sidebidrag til utgivelsen (under 10 sider/20 000 tegn)
- Utgivelsen har fått reise- og diversestipend eller individuelt vederlag tidligere
- Utgivelsen er publisert som open access
- Utgivelsen er ikke har pliktavlevert
- Utgivelsen er ikke kategorisert som faglitteratur
- Verket er en revisjon og ikke en ny utgivelse
- Søker har fylt ut feil informasjon om utgivelsen. Utgivelsen er ikke kategorisert som akademisk faglitteratur og/eller for barn/unge

Hvem er opphaverne som har fremmet krav i den individuelle vederlagsordningen?

Andel som har mottatt vederlagsmidlere i perioden 2021-2023

28 prosent (366) av opphaverne som fremmet krav i 2024 har mottatt vederlagsmidler fra NFFO, enten gjennom reise- og diversestipendet eller individuell vederlagsordning. At 72 prosent av opphaverne som fremmet krav ikke har mottatt vederlagsmidler fra NFFO tidligere, underbygger funnet om at NFFO når ut til nye grupper opphavere, i tråd med intensjonen i loven.

Fått vederlag tidligere	2024
Ja	366
Nei	925
Totalt	1291

Opphavere fordelt per yrke

Den yrkesgruppen flest opphavere oppgir er ansatt i universitets-, høyskole- eller instituttsektoren, og er også den yrkesgruppen med størst økning fra 2023 til 2024. I tråd med styrets vedtak har administrasjonen prioritert kommunikasjons- og annonseringstiltakene rettet mot denne gruppen, og det ser ut til å ha hatt effekt.

Evaluering av individuell vederlagsordning 2024

Nedgangen i antall ansatte i grunnskole/videregående skole kan ha sammenheng med at NFFO nådde godt ut til denne yrkesgruppen i 2023, og at antall nye lærebøker i grunnskole/videregående skole har avtatt etter fagfornyelsen.

Totalt antall krav IV24	2023	2024	Endring fra 2023
Ansatt i grunnskole/videregående skole	83	60	-28 %
Frilanser (50% eller mer)	174	218	25 %
Ansatt i universitets-, høyskole- eller instituttsektor	210	608	190 %
Ansatt i privat sektor/organisasjon	73	98	34 %
Ansatt i offentlig sektor (ikke undervisning/forskning)	28	67	139 %
Pensjonist	94	172	83 %
Annet	52	65	25 %
Ikke registrert	0	3	
Totalt	714	1291	81 %

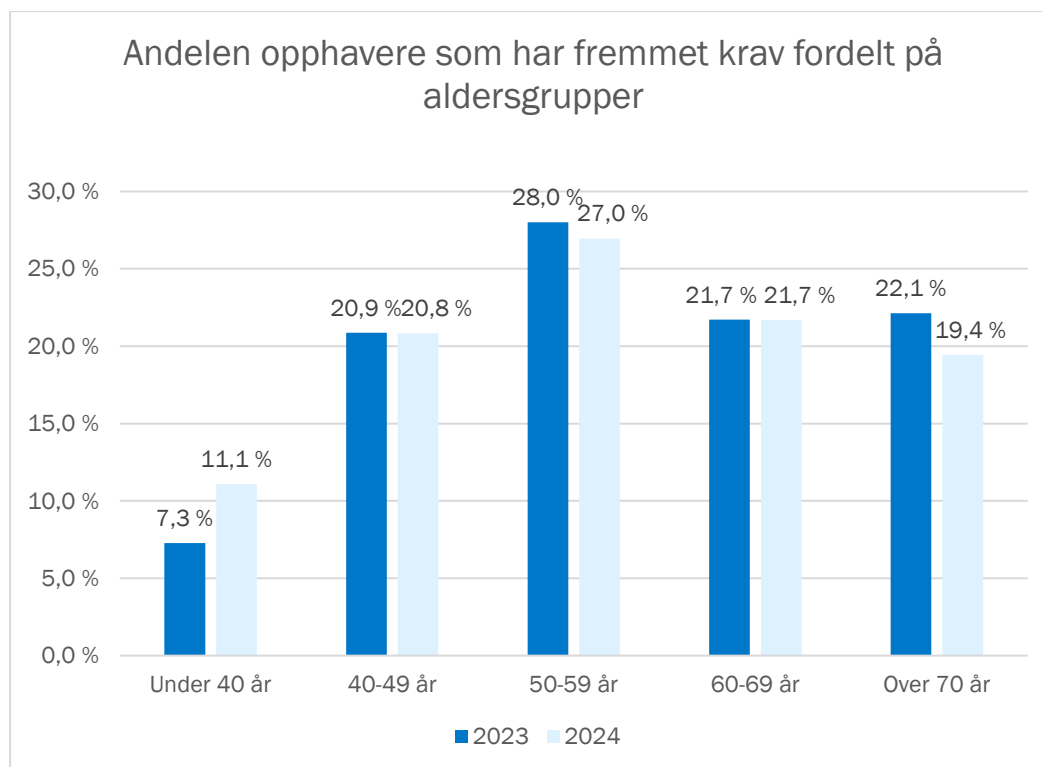
Opphavere fordelt på kategori forfatter /oversetter

Ser man på kategoriene av oversettere og forfattere, ser man at det er størst økning i gruppen opphavere som kun fremmer krav om forfatterutgivelser. Antallet oversettere som har fremmet krav gjennom ordningen har også økt, men betydelig mindre enn forfatterne.

Antall opphavere som har gitt ut	2023	2024	Endring fra 2023
Kun forfatterutgivelser	660	1225	86 %
Kun oversetterutgivelser	47	56	19 %
Både forfatter- og oversetterutgivelser	7	10	43 %
Totalt	714	1291	81 %

I 2023 utgjorde oversettere 6,6 prosent av totalt antall som fremmet krav om individuelt vederlag, mens i 2024 utgjorde de 4,3 prosent av antallet som fremmet krav.

Opphavere fordelt på aldersgrupper

Som figuren ovenfor viser har det vært en endring i fordelingen mellom aldersgruppene som har fremmet krav om vederlag.

	Under 40 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	Over 70 år	Totalt
2023	52	149	200	154	159	714
2024	144	267	346	279	255	1291
Endring	92	118	146	125	96	577
Prosentvis vekst	177 %	79 %	73 %	81 %	60 %	81 %

Ser vi på antallet opphavere fordelt per aldersgruppe, er den aldersgruppen med størst prosentvis økning aldergruppen under 40 år. Gjennomsnittsalderen i 2023 var 57,7 år, mens den i 2024 var 55 år.

Opphavere fordelt på kjønn

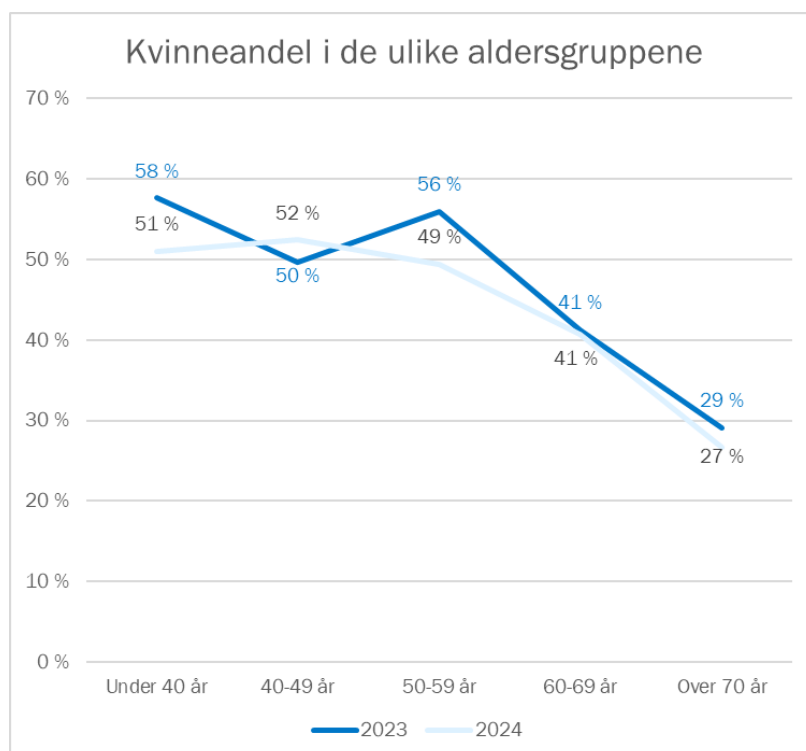
Fra 2023 til 2024 har det vært en større prosentvis økning i antall opphavere som er menn enn kvinner.

Antall opphavere s	2023	2024	Endring fra 2023
Kvinner	326	567	74 %
Menn	387	723	87 %
Annet	1	1	0 %
Totalt	714	1291	81 %

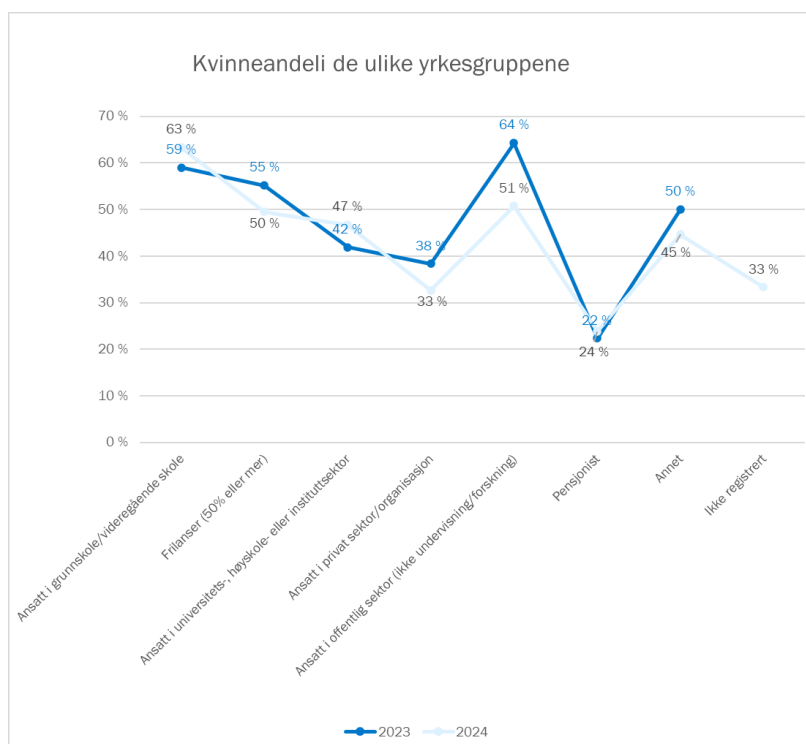
Kvinneandel

Totalt har kvinneandelen gått fra 46 prosent i 2023 til 44 prosent i 2024.

Ser man på kvinneandelen i de ulike aldersgruppene ser man at det kun er i aldersgruppen 40-49 år at kvinneandelen har økt fra 2023.

Ser man kvinneandelen i de ulike yrkesgruppene ser man at den har økt blant ansatte i grunnskole/videregående skole og ansatte i universitet-, høyskole- og instituttsektoren, mens kvinneandelen har sunket blant frilansere, ansatte i offentlig sektor og ansatte i offentlig sektor.

Evaluering av individuell vederlagsordning 2024

Hvor mye utbetales totalt og i gjennomsnitt per opphaver som fikk innvilget krav?

	2023	2024
Sum utbetalt	11 519 803	16 627 809
Antall opphavere	654	1 181
Gjennomsnitt per opphaver	17 614	14 079

Utbetalinger per yrkeskategori

	Krav fremmet		Krav innvilget		Utbetalt i vederlag		Gj.snitt per opphaver
	Antall	%-vis	Antall	%-vis	Sum (kr)	%-vis	
Ansatt i grunnskole/videregående skole	60	5 %	57	5 %	1 084 874	7 %	19 033
Frilanser (50% eller mer)	218	17 %	197	17 %	3 267 182	20 %	16 585
Ansatt i universitets-, høyskole- eller instituttsektor	608	47 %	559	47 %	6 881 926	41 %	12 311
Ansatt i privat sektor/organisasjon	98	8 %	89	8 %	1 503 742	9 %	16 896
Ansatt i offentlig sektor (ikke undervisning/forskning)	67	5 %	65	6 %	824 654	5 %	12 687
Pensjonist	172	13 %	155	13 %	2 157 991	13 %	13 923
Annet	65	5 %	57	5 %	876 890	5 %	15 384
Ikke registrert	3	0 %	2	0 %	30 550	0 %	15 275
	1291	100 %	1181	100 %	16 627 809	100 %	14 079

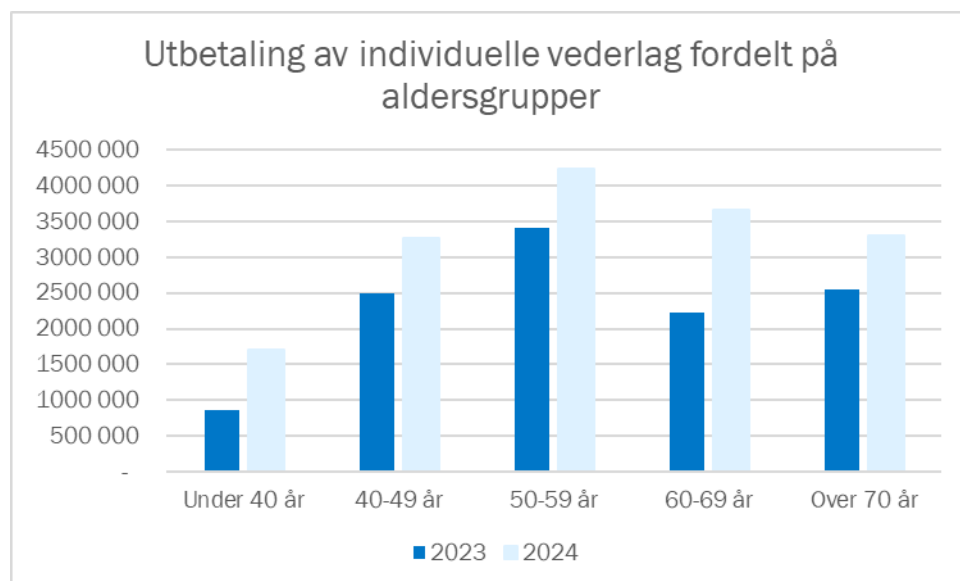
I 2024 utgjorde ansatte i universitets-, høyskole- og instituttsektoren 47 prosent av antall opphavere som både fremmet krav og fikk innvilget krav. Ansatte i denne sektoren fikk imidlertid 41 prosent av vederlagene utbetalt. Vi ser også at selv om tallene er små, mottok både ansatte i grunnskole/videregående og frilansere (50% eller mer) en høyere prosentandel av vederlag utbetalt enn antallet krav fremmet.

Ser vi på utbetalt vederlag til de ulike yrkesgruppene i 2023 og 2024 er det kun til yrkeskategoriene Ansatt i grunnskole/videregående skole og Annet at det utbetales mindre totalsum vederlag enn i 2023. Den største økningen i utbetaling går til ansatte i universitets-, høyskole- og instituttsektor som øker med 147 prosent.

Sum vederlag utbetalt	2023	2024	Endring
Ansatt i grunnskole/videregående skole	1 676 237	1 084 874	-35 %
Frilanser (50% eller mer)	2 979 136	3 267 182	10 %
Ansatt i universitets-, høyskole- eller instituttsektor	2 789 398	6 881 926	147 %
Ansatt i privat sektor/organisasjon	1 213 546	1 503 742	24 %
Ansatt i offentlig sektor (ikke undervisning/forskning)	431 530	824 654	91 %
Pensjonist	1 446 403	2 157 991	49 %
Annet	983 553	876 890	-11 %
Ikke registrert	-	30 550	
Totalt	11 519 803	16 627 809	44 %

Evaluering av individuell vederlagsordning 2024

Ser man på gjennomsnittlig utbetaling per opphaver ser man at det har vært en reduksjon fra 2023 til 2024. Dette kan skyldes at mange søkte om vederlag til flere verk i 2023 da ordningen var ny.

Utbetaling fordelt på forfattere og oversettere (kategori)

	Sum vederlag utbetalt		Endring
	2023	2024	
Opphavere med kun forfatterutgivelser	10 519 067	15 422 986	47 %
Opphavere med kun oversetterutgivelser	893 576	1 069 410	20 %
Opphavere som har fått både forfatter- og oversetterutgivelser	107 160	135 413	26 %
Totalt	11 519 803	16 627 809	44 %

Ser man på utbetalingene til de ulike kategoriene ser vi at 93 prosent av alle opphaverne får vederlag for forfatterutgivelser, mens seks prosent får for oversetterutgivelser og kun én prosent får for både forfatter- og oversetterutgivelser. Vi ser også at oversetterene i gjennomsnitt får høyere vederlagsutbetaling enn det forfatterne gjør.

	Utbetalt	Andel	Gj.snitt per opphaver
Forfatterutgivelser	15422986	93 %	13 820
Oversetterutgivelser	1069410	6 %	19 097
Begge	135413	1 %	15 046
Totalt	16627809		14 285

Utbetaling fordelt på aldersgrupper

	Under 40 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	Over 70 år	Totalt
2023	858 962	2 498 395	3 402 711	2 220 032	2 539 703	11 519 803
2024	1 708 663	3 273 443	4 236 119	3 661 371	3 297 935	16 177 531
Endring fra 2023 til 2024	849 701	775 048	833 408	1 441 339	758 232	4 657 728
Økning i vederlag for aldersgruppen	98,9 %	31,0 %	24,5 %	64,9 %	29,9 %	40,4 %

Evaluering av individuell vederlagsordning 2024

Også når det kommer til utbetaling av vederlagsmidler øker aldersgruppen under 40 år mest.

Utgivelser

Når det gjelder utgivelser har per i dag ikke NFFO mulighet til å ta ut rapporter på utgivelser. Måten skjemaet ble bygget opp på tok ikke inn over seg uttak til statistikk på utgivelsesnivå.

Utgivelser per yrkesgruppe

En manuell gjennomgang av hvor mange opphavere som har fått vederlag for minst én bok innenfor de ulike litteraturgruppene fremkommer av tabellen nedenfor.

Antall opphavere som har skrevet minst en bok i litteraturgruppen	Læremidler for grunnskole	Fagbøker og læremidler for universitet og høyskole,	Annen vitenskapelig utgivelse	Ordbøker, leksika o.l	Læremidler for videregående skole	Generell sakprosa for barn	Generell sakprosa for voksne
Ansatt i grunnskole/videregående skole	23	8	0	1	21	4	5
Frilanser (50% eller mer)	5	9	6	30	6	27	154
Ansatt i universitets-, høyskole- eller instituttsektor	23	386	176	71	13	5	79
Ansatt i offentlig sektor (ikke undervisning/forskning)	5	17	4	15		4	32
Ansatt i privat sektor/organisasjon	8	23	7	10		5	59
Pensjonist	2	52	25	40	8		71
Annet	1	10	9	8	2		35
Ikke registrert		2	1			7	1
Totalt	67	507	228	175	50	52	436

Selv om dette ikke gir oss den informasjonen vi etterspør ser vi at opphavere med ulik yrkesbakgrunn fremmer krav på utgivelser fra nærmest alle de ulike litteraturgruppene.

Antall opphavere som har skrevet minst en bok i litteraturgruppen	Læremidler for grunnskole	Fagbøker og læremidler for universitet og høyskole,	Annen vitenskapelig utgivelse	Ordbøker, leksika o.l	Læremidler for videregående skole	Generell sakprosa for barn	Generell sakprosa for voksne
Ansatt i grunnskole/videregående skole	34 %	2 %	0 %	1 %	42 %	8 %	1 %
Frilanser (50% eller mer)	7 %	2 %	3 %	17 %	12 %	52 %	35 %
Ansatt i universitets-, høyskole- eller instituttsektor	34 %	76 %	77 %	41 %	26 %	10 %	18 %
Ansatt i offentlig sektor (ikke undervisning/forskning)	7 %	3 %	2 %	9 %	0 %	8 %	7 %
Ansatt i privat sektor/organisasjon	12 %	5 %	3 %	6 %	0 %	10 %	14 %
Pensjonist	3 %	10 %	11 %	23 %	16 %	0 %	16 %
Annet	1 %	2 %	4 %	5 %	4 %	0 %	8 %
Ikke registrert	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	0 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %